SALVADOR DALÍ I CASTELLÓ D'EMPÚRIES

Cultura
26/01/2009
Divendres passat es van commemorar els 20 anys de la desaparició del geni empordanès

Salvador Dalí, com a bon empordanès, era un gran coneixedor de la vila de Castelló d'Empúries, de fet en alguna ocasió havia expressat la seva admiració cap aquest municipi i també els seus desacords personals amb algun personatge local. I és que la proximitat de la vila amb la ciutat de Figueres va propiciar que molts castellonins tinguessin algun contacte amb el mestre del surrealisme. Sobretot durant els inicis d'Empuriabrava i especialment amb els seus promotors els quals, fins i tot, van decidir batejar l'aeròdrom amb el nom del pintor.

Tenim constància que Dalí va homenatjar el nostre municipi amb unes il•lustracions amb tinta sobre cartró, fins a tres, que va realitzar els anys 1976 i 1977. En totes elles s'observen els traços del Pont Vell i la catedral de Castelló.

Avui dia recordem Salvador Dalí com una persona curiosa, original i irrepetible; un d'aquells personatges que passen a la història per la seva singularitat i sobretot pels magnífics dots artístics.

Qui és avui el mossèn de Castelló d'Empúries, Narcís Costabella, fou durant els anys 80 rector de la parròquia de Sant Pere de Figueres i l'encarregat, per tant, d'oficiar l'enterrament de Dalí aquell 23 de gener de 1989. Segons Costabella "**va ser un moment de molta vibració per a Figueres, no era un enterrament normal sinó el d'una persona que va deixar una petjada universal. Recordo que vam preparar la cerimònia molt especialment amb l'Alcalde Lorca; va ser de molta responsabilitat i va encarregar-nos-ho el bisbe, que ho va seguir per la televisió en directe. Amb molta senzillesa vam voler estar a l'altura i creiem haver-ho aconseguit. La Fundació va emetre una carta agraint el paper de l'església. Ell no volia flors, res d'especial, volia un enterrament senzill sense complicacions, la d'un feligrès més. Mai va renunciar a la fe catòlica. Buscava la bellesa i per tant buscava a Déu**".

Una altra persona que a nivell professional coneix l'obra i la vida del pintor empordanès és Pol Andreu, guia local i responsable de l'oficina municipal de turisme del centre històric. La seva admiració cap al pintor i l'interès per recollir anècdotes sobre Dalí i Castelló l'han conduit a oferir-nos aquest interessant escrit.

El Castelló Dalinià

Ramón Guardiola explicava que el dia que es va col·locar la placa commemorativa a la paret de la casa on va néixer l'il·lustre artista empordanès, i mentre es corria la cortina per posar-la al descobert, entre el públic que s'aplegava en aquell racó del carrer Monturiol, es va sentir un crit: "Idiota!" En Dalí, sense immutar-se, va girar-se cap a l'Alcalde i li va dir: "guarda'l que d'aquests en queden pocs..."

És evident que el mestre no s'equivocava i que el temps li ha donat la raó, avui 20 anys després de la seva mort, (1904-1989) ben pocs serien els que no estiguessin d'acord en reconèixer que aquell estrambòtic fill de notari, és una de les personalitats més importants de l'Empordà.

La imatge de Dalí ven, tan ara com quan ell mateix la utilitzava per fer-se amb alguns calerons, "La gent normal treballa per guanyar cèntims.. jo guanyo cèntims per poder treballar" i és que amb cinc minuts de "Je suis fou de Chocolat Lanvin.." o d'altres propagandes televisives, guanyava prou com per quedar-se a casa pintant durant tot l'any.

És ara que des del punt de vista turístic i per millorar la promoció del nostre ric (i massa sovint desconegut) patrimoni, trobem a faltar aquella famosa fotografia que es va publicar en un "pont vell" de fa alguns anys. Aquella imatge (en blanc i negre) representava el Dalí natural i autèntic de les tertúlies amb els seus amics i lluny de les càmeres, (llevat de la del prou auster mossèn Salvador Pagès, del que tinc entès havia de ser-ne l'ull d'objectiu) el pintor amb un aire seré i tranquil posa al davant de la nostra Catedral amb les olleres penjades i els apòstols al darrere, símbol inequívoc i fidedigne de que en veritat és aquí, a casa nostra, on la carismàtica figura va quedar immortalitzada.

El malaurat poeta local Josep Augé, en aquell mateix número n'havia fet una Auca, desvelant el genial secret per a la vila comtal, havia sentit a dir que Salvador Dalí volia ser enterrat a la catedral de l'Empordà, "entre comtes i comtesses" fins i tot, el pintor havia afegit.

Si avui disposéssim d'aquest negatiu, de ben segur que ja en faríem cartells i postals turístiques i encara amb més raó des de que va sortir publicat a la famosa "Guia del Routard" que el nostre mossèn és el que va enterrar Dalí i si hi ha algú que en conservés el darrer secret, sense cap mena de dubtes, que hauria de ser el de l'extremunció que mossèn Costabella va impartir.

En vida, però, les relacions del pintor amb Castelló es resumeixen, (a la nostre humil coneixença) a les visites a l'amic Fages i alguna parada camí de Port Lligat (com la de la pròpia instantània ja esmentada) també hi alguns esbossos i aquarel·les a més de reproduir molt sovint el pont vell castelloní en molts dels seus paisatges (que mai cal interpretar al peu de la lletra car els fa de memòria o ben lluny d'aquí).
"Aeròdrom Salvador Dalí" havia de ser el nom del nostre centre de paracaigudisme, en una Empuriabrava que el pintor havia proposat plena de garoines en els sostres.

Tot i així, segurament per a ell, la vila comtal era sinònim de la presència del seu amic, el també figuerenc de naixement, Carles Fages de Climent.
Amb aquest il·lustre pensador, a més de compartir una passió per la cultura i un gran esperit literari, amb ell

naixia el Dalí il·lustrador car “les bruixes de Llers” (1924) de l’amic Fages en va ser la seva primera experiència que es repetiria amb “El sabater d’Ordis” (1954) i “L’auca” (1961).

A més de l’amistat els uneix, també, un comú i respectat toc de tramuntana que es manifesta en el lloc d’honor que l’escriptor reserva a Dalí en el “Vilasacra la capital del món” (1956) i una llarga i riquíssima trajectòria salpicada d’un reguitzell d’anècdotes suculents.

Pol Andreu
Gener de 2009

< < Tornar